بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/76
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނަސީމާ ޢަބްދުﷲ / ދަފްތަރު ނަންބަރު ދރސ 8843، ކ.މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އަހްމަދު ހުސައިން / ދަފްތަރު ނަންބަރު ދރސ. 3840، ކ.މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބިމާއި އިމާރާތް ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިމުނު ތާރީޚް: 09 ޝަޢުބާން 1442
22 މާރިޗް 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 23 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 29 ޖަނަވަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 477/Cv-C/2018
- **ނިންމި ތަން:** ސިވިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ބިމާއި އިމާރާތް ކުއްޔަށް ދިނުމާއިބެހޭ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުން ތާރީޚު:** 30 ޖަނަވަރީ 2018
- **ނިމުން ތާރީޚު:** 26 ނޮވެމްބަރު 2018

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ އާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު ތާއީދު ކުރައްވައެވެ.

ޤަރާރު:

1. މ.ރަވްނެސްޓް / މާލެ، މޫސާ ނަސީމުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ މ.ރަވްނެސްޓް / މާލެ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: މ.4877) އެވެރިޔާ އަމިއްލަ ގޯތި 625 އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ބިމުގެ އަގަށް 1،000،000/-ރ (އެއްމިލިއަން ރުފިޔާ) އަދި އެބިމުގައިވާ އެންމެހައި އިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ އަގަށް 500،000/-ރ (ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އެކުޖުމްލަ 1،500،000/-ރ.(އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށް ދަފްތަރު ނަންބަރު 3840 / މާލެ، އަޙްމަދު ހުސައިންއަށް ވިއްކުމަށްޓަކައި މޫސާ ނަސީމް ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލާފައިވެއެވެ.

2. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން މ.ރަވްނެސްޓް / މާލެ، މޫސާ، ނަސީމް (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A012659) ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ މ.ރަވްނެސްޓް /މާލެ، (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:މ.4877) އެވެރިޔާ އަމިއްލަ ގޯތި 625 (ހަސަތޭކަ ފަންސަވީސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ބިމާއި، އެބިމުގައިވާ އެންމެހައި އިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދާ ވިޔަފާރީގެ ޙުޤޫޤުގެ ސަބަބުން ދަފްތަރު ނަންބަރު 3840 / މާލެ، އަޙްމަދު ހުސައިން (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A104717) އަށް މިލްކުވެއްޖެކަމުގައި ކަނޑައަޅައި 18 އޯގަސްޓް 2016 ގައި ޙުކުމް ކޮށްފައިވެއެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތެއް އެނގެން ނެތެވެ.

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން މ.ރަވްނެސްޓްގެ މިލްކުވެރިކަން އަޙްމަދު ހުސައިންއަށް ބަދަލު ވުމާއިގުޅިގެން، އެބިން އަޙްމަދު ހުސައިނުގެ ޙިޔާޒަތުގެ ދަށަށް ގެނައުމަށް ކުރަމުން އެރުވުން

މަސައްކަތްތަކުގެ އިތުރުން، އަޙްމަދު ހުސައިނުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 477/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އުފުލަން ހުށަހެޅިއެވެ. މިމައްސަލައިގައި އަޙްމަދު ހުސައިން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބިނާކޮށްފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން މ.ހަވްނަސްޓެޖް / މޫސާ ނަސީމް އާއި އަޙްމަދު ހުސައިން، ދަފްތަރު 3840 އާއި ދެމެދު ކުރެވުނު މ.ހަވްނަސްޓެޖް ވިއްކާލުމުގެ މުޢާމަލާތް ފުރިހަމަވެއްޖެކަމަށް 18 އޯގަސްޓް 2016 ގައި ނިންމާފައިވާތީ، އެގްރީމެންޓުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ އިމާރާތުގެ ފުރަތަމަ ފަންގިފިލާ، މިގޭގެ ކޮޓަރީގެ ވެރިފަރާތް މޫސާ ނަސީމް އަދި ކުއްޔަށް ނަގާފައިވާ ނަސީމާ ޢަބްދުﷲ އެފަރާތުން ދައްކާނުލާކަމަށް ކުރި އޯގަސްޓް 2016 އިން ފެށިގެން މިހާތަނަށް އެއްވެސް މިންވަރެއް ދައްކާފައި ނުވާތީ އާއި ކުރީގެ ވެރިފަރާތް މޫސާ ނަސީމާއި ނަސީމާ ޢަބްދުﷲ އާއި ދެމެދު ހެދިފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްވާނަމަ އޭގެ ކޮޕީ އާއި ކުރި ދެއްކުމުގެ ކަންތައް ހަމަޖައްސައި [illegible] ލިޔުމުގެ ކޮޕީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް 11 ޖަނަވަރީ 2017 އަދި 12 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި ފޯނުން 2 ނޯޓިސް ސިޓީއަށް އިޖާބަދީފައި ނުވާތީއާއި އިމާރާތަށް ބޮޑު ހާނީއެއް ވެހުން ދިޔުމުގެން ކަމުންނާ ފެންވަރަށް ތަންގެ ފުރަތަމަ ފަންގިފިލާގެ ޗޭ ހަލާކުވެގެން ފާހާނާ ފެން އަދި ނަޖިސްފެން ތިރި ފަންގިފިލާއަށް ފައިބަމުންދާތީވެ އެތަން ވަގާ އަރު އިމާރާތްތަކަށް ކުރުމަން ވަން ހުސްކޮށްދޭންކަމަށާއި، ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތް ކުރުމަށް އެގްރިމަންޓް ކުރެވުނު ތާރީޚް، 30 ނޮވެންބަރު 2012 އިން ފެށިގެން މިއަދާއި ހަމައަށް ކުލީގެ ގޮތުގައި ދިނަންޖެހޭ ފައިސާއާއި ކުލި ނުލިބި ހޯދާ ދުވަސްތަކުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދައިދިނުން އެދޭ ކަމަށެވެ.

4. މިއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 477/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ރަނގަޅުނޫން ކަމަށް ދެކިގެން ދަފްތަރު ނަންބަރު ރިސ 8843 / ނަސީމާ ޢަބްދުﷲ (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A080821) ގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގައި އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ހައިކޯޓުން އެމައްސަލަ ބެލި ޤަޟިއްޔާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމިގޮތް:

5. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 477/Cv-C/2018 ދަޢުވާގައި އެކޯޓުން ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ؛

> “ދެންފަހެ، ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު، ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 3840 / މާލެ އަހްމަދު ހުސައިންގެ ފަރާތުން ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ.8843 / މާލެ ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ މިމައްސަލާގައި، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ކުރީގެ ގޮތުގައި އެކު ޖުމްލަ 137,903/22ރ. (އެއްލައްކަ ތިރީސް ހަތްހާސް ނުވަސަތޭކަ ތިންރުފިޔާ ބާވީސްލާރި) ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާކަން މަދަނީ މިންގަނޑުތަކުން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،
>
> ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މިއަމަލަކީ، މ.ހަވާސްޓޭޖް އެވް ކިޔާ ގޯތިގައިވާ އިމާރާތް ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އެފަރާތަށް ޗާޓަރުކުރި ބަދަލުވިއިރު ވިޔަފާރިން އެއްބަސްވުމާއި، އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން ފުރިހަމަ އިސްތިހާރުގެ ޖަދުވަލި މާއްދާއަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅަމުން ހިލޭފުރުން ކުރުމުގައިވާ، މ.ހަވާސްޓޭޖް އެވް ކިޔާ ގޯތިގައިވާ އިމާރާތް ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން މިހާރު ބިޔަރުގެން ނުދައްކާކަން ކަނޑައަޅައި، މ.ހަވާސްޓޭޖް އެވް ކިޔާ ގޯތިގައިވާ އިމާރާތުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ދަތުރުތަކާ އެކަށީގެންވާ ހުއްދަތަކާ ދޫކޮށްލުމާއި މީހުން އެތަނުންނެރެ، 26 ނޮވެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެތަނެތަން ހުސްކޮށްދިނުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ.8843 / މާލެ ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲއަށް އަންގައި އަމުރުކުރަމެވެ،
>
> ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ނުދައްކައިވާ އިމާރާތް ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ދިވެހިރުފިޔާގެ ގޮތުން 26 ނޮވެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެފަރާތަށް ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި، މިދަރަނި ހަވާލުކުރުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ.8843 / މާލެ، ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އަށް އަންގައި މިގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

6. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ އެދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ޙަޤީޤަތްތަކާއި ކުރިފަށާ އިތުރު އެހެން މުޢާމަލާތްތަކަކީ ހިނގާ ގޮސްފައިވާކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮތުމުން، އެ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައި ދަޢުވާގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުގެ ކުރުކޮށް ކަނޑައަޅާފައެވެ. އެހެންވެ، މިމައްސަލައިގެ ތާރީޚުގެ މައްސަލަ ބަލައިލުމުން ކުރިން ދާނެކަމެވެ.

މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ވެވުނުކަމަށް ބަޔާންކުރާ ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުން:

7. މ.ރަވްނުސްބ އެވު ހިޔާ ގޯއްޗަކީ، ކުރިން މ.ރަވްނުސްބ މޫސާ ނަސީމް (A012659) ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައި އޮތް ގޯއްޗެކެވެ. "މި އެގްރީމެންޓަކީ މ.ރަވްނުސްބ ގޭގައި އިމާރާތް ކޮށްފައިވާ 3 ވަނަ ބުރި އާއި 2 ވަނަ ބުރީގެ އެއްބައި އިމާރާތުގެ ފްލޯރުގެ ކުއްޔަށް ދޫކުރުމާއި ބެހޭ ގޮތުން ކުރެވޭ އެއްބަސްވުމެކެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކުރާ "އެގްރީމެންޓް" އެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. މިއީ، މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ވެވިފައިވާކަމަށް ބެލެވޭ ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުމެވެ. މިއެއްބަސްވުން ވެވިފައިވަނީ، މޫސާ ހަމީދު[1] (މ.ރަވްނުސްބ A012659) އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ (ގދ.ތިނަދޫ ސަވީރާމަންޒިލް A080821) އާ ދެމެދުގައިކަން އެ އެއްބަސްވުމުން އެނގެން އޮތެވެ. މިއެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަކީ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަސްކަން މިއެއްބަސްވުމުގެ 03 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ. އެއްބަސްވުމުގައި ދެފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައިވަނީ، 12 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 ގައިކަން އެއްބަސްވުމުން އެނގެން އޮތެވެ. އެހެންކަމުން، މ.ރަވްނުސްބ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ކުރެވުނު ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަކީ 12 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 އިން ފެށިގެން މީލާދީ 05 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަސްކަން އެނގެއެވެ. މިގޮތަށް ބެލުމުން މިއެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާނީ 2014 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެމްބަރު 11 އަށެވެ.

މ.ރަވްނުސްބ ވިއްކާލުމުގެ މުއާމަލާތް ފެށުން:

8. 12 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 ގައި މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ދެމެދު ކުރީގެ އެއްބަސްވުމެއް ވެފައި އޮތްކަމަށް ބެލެވުން އޮތްއިރު، 2012 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި މ.ރަވްނުސްބ އެވު ހިޔާ ގޭގެ ވިއްކުމުގެ

---

[1] ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުމުގައި މޫސާ ހަމީދު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް ދިރާގުގެ ކުރަކުން ކަމަށްވުން އެކަށީގެންވެއެވެ. ނަމަވެސް މޫސާ ހަމީދު ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ޤަޟިއްޔާގެ ތަފްސީލުގައި މ.ރަވްނުސްބ މިހެން ލިޔެފައިވާ އޮތް ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރަކީ، މ.ރަވްނުސްބ މޫސާ ނަސީމްގެ ނަމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރުކަމަށްވާތީ އޭގެ ބޭނުންކުރަމުން ބުނެފައެވެ. ނަމަވެސް އެއްބަސްވުމުގައި ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ތަނުގައި އަދިވެސް ލިޔެފައިވާ ނަމަކަށްވުމެއް ހެއްޔޭ " މޫސާ ހަމީދު " ކަމަށްވާތީ ލިޔުމުގެ ކުށެއްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

އެއްބަސްވުމެއްގައި މޫސާ ނަސީމް އާއި އަޙްމަދު ޙުސައިން އާ ދެމެދު ވެވުނުކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިބަސް ދެމުން މޫސާ ނަސީމް ބުނެފައިވެއެވެ.[2] މިވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތް ކުރިއިރު، މ.ރަވްނެސްޓް ތިންވަނަ ފަރާތަށް ކުއްޔަށްދީފައިވާ ދިނުމާއިބެހޭ މަޢުލޫމާތު ގެންނަ ފަރާތަށް ނުވަތަ މ.ރަވްނެސްޓް ވިއްކާލަން އުޅޭކަން އެކަން ކުއްޔަށް ހިފައިގެން އުޅޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް މޫސާ ނަސީމްގެ ފަރާތުން ދީފައިވާކަން އެނގޭކަން ނުވެއެވެ.

މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ ދެމެދު ވެވުނުކަމަށް ބަޔާންކުރާ ދެވަނަ އެއްބަސްވުން ނުވަތަ ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވުނު ފުރަތަމަ އިސްލާހު:

9. " މ.ރަވްނެސްޓްގައި އިމާރާތްކުރުމުގައިވާ އިމާރާތުގެ 3 ވަނަ އަދި ދެވަނަ ބުރީގެ އެއްބައި ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ދެވަނަ އެއްބަސްވުން" މިހެން ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާ ފައިވެއެވެ. މިއެއްބަސްވުމުގެ 3.1 ވަނަ ނަންބަރުގައި "މިއެއްބަސްވުން ހެދީ...މިހާރު ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ މުއްދަތުގެ އިތުރަށް އިތުރު ފަސް އަހަރު އިތުރު ކުރުމުގެ ގޮތުންނެވެ." މިހެން ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. މިއެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާއިން، އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ފަށާ ތާރީޚަކީ މިހާރު ޢަމަލުކުރަމުންދާ އެއްބަސްވުން ނިމޭ ދުވަސްކަމުގައިވާ 11 ސެޕްޓެމްބަރު 2014 ކަން އެނގެއެވެ. އަދި މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މުއްދަތު އިތުރު ކުރެވިފައިވާ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚަކީ 11 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. މިއެއްބަސްވުމުގައި މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ ސޮއިކޮށްފައިވަނީ 05 އޮގަސްޓް 2013 ގައިކަން މިއެއްބަސްވުމުން އެނގެން އެބައެވެ.

---

[2] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:477/Cv-C/2018 ފައިސަލާގައި 27 ޖޫން 2018 ގައި މޫސާ ނަސީމް ސިވިލް ކޯޓުގައި ދިން ހެކިބަސް.

މޫސާ ނަސީމް އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ ކުރުން:

10. މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ 05 އޯގަސްޓް 2013 ގައިކަން އެއެއްބަސްވުމުން އެނގެން އޮތްއިރު، އޭގެފަހުން، 26 އޯގަސްޓް 2013 ގައި ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ވަކާލާތުން މޫސާ ނަސީމް އާދެކޮޅަށް ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ އެއް ހުށަހަޅާފައި އޮތް ކަން އެނގެއެވެ. އެއީ މ.ދަރުމަވަންތަ ކުއްޔަށް ދިރިއުޅުނު މޫސާ ނަސީމް (މޫސާ ހަމީދު) އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު 12 ސެޕްޓެންބަރު 2009 ގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި މޫސާ ނަސީމް ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެވެ.

ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ވަކާލާތުން މޫސާ ނަސީމްގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1722/Cv-C/2013

ޤަޟިއްޔާ:

11. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1722/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި، ނަޝީދާ އަބްދުﷲ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އެދިފައިވަނީ ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ އަތުން އިތުރަށް ފައިސާ ހޯދުމުގެ ބޭނުމުގައި ކުއްޔަށްދީފައިވާ ބަހަރަން ގެއަށްދީފައިވާ ފެނާއި ކަރަންޓު މޫސާ ނަސީމް ކަނޑާލުން ދާނުމުގެ ޝަކުވާ އާއި އެކަމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމާއި ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ފީ ނަގައިދިނުމަށެވެ. މިދަޢުވާއާއެކު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަވައިދެއްވުން ފެނާއި ކަރަންޓުގެ ހިދުމަތް މެދު ނުކެނޑޭގޮތަށް ހިންގަން ދޫކޮށްދިނުމަށާއި، އަދި ފެނާއި ކަރަންޓު ކަނޑާލުމުން ދިމާވި އަދި ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށެވެ.[3] ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅާ މި ދަޢުވާ ބަލާ ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވަނީ މޫސާ ނަސީމްގެ އިޢުތިރާފުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ. އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

" ދަންނަވަން، މ.ދަރުމަވަންތަ / މ.އަލިވާސާން ގެއިން ވެރިޔާ މޫސާ ނަސީމް (ދ.ރ.ކ.ނ:A085801)
އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ނ- 8843/ މ.ދަރުމަވަންތަ ނަޝީދާ އަބްދުﷲ (ދ.ރ.ކ.ނ: A080821) އާއިދެމެދު
ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން މ.ދަރުމަވަންތަ އަލިވާސާ ގޭގެ 2 ވަނަ ބުރިއާއި 3 ވަނަ ބުރި ނަޝީދާ

---

[3] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1722/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅިގެން ނެރުނު ނަންބަރު:B-CR-8/VA/2013/03 (27 އޯގަސްޓް 2013) ވަގުތީ އަމުރު.

ޢަބްދުﷲއަށް ކުއްޔަށްދޫކޮށްފައިވަނިކޮށް އެ އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފަށް ޢިމާރާތް ފައިސާ ހޯދުމުގެ ގޮތުން އެބަޔާން ޑުގާތައިލާ ފެނާއި ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް މޫސާ ނަސީމް ކަނޑުވާލުމަކީ، މޫސާ ނަސީމްގެ ދިމަވަރި އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމާއި، ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ ގެ ބުނުން ލިބުނުން ލިބިގެން ގުނޑު ދ.ފަރުނަސްޓް އޮފް ކިޔާ ގޭގެ 2 އަދި 3 ވަނަ ބުރިއަށް ދާދައިވާ ފެނާއި ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ނުކުރެވޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށް މޫސާ ނަސީމަށް އަންގައިދިނުމަށާއި، މޫސާ ނަސީމްގެ މިޢަމަލުގެ ސަބަބުން ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އަށް ލިބިފައިވާ މާލީ ގެއްލުމާއި ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ފީ ހޯދުމަކަން އެދި މޫސާ ނަސީމްގެ މައްޗަށް ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ ކުރަ މިދަޢުވާއަށް ބެލިއިރު،

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކުރިކަމަށް ދަޢުވާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިޢުތިރާފުވެފައިވުމުން، ދަޢުވާގައިވާ ފަދައިން ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ އެޢަމަލަކީ ދެފަރާތުގެ ދެމެދު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފު ޢަމަލެއްކަމާއި، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ސަބަބުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާނަމަ އެފަދަ ގެއްލުމަކަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޒިންމާވާންޖެހޭކަމުގައި،

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ގޮތަކީ ހުށަހަޅާފައިވާ އަދަދުތަކާއި ބާރަކާތެރިކަމުން އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާތީ، އެއަދަދުތައް ނަގައިދިނުން ނުކުރެވޭނެކަމުގައި، ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ޚަރަދުވާ ފައިސާއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2009/HC-A/348 ޤަޟިއްޔާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން ނަގައިދިނުން ފައިސާއެއްކަމުގައި ނުވާތީ، އެފައިސާ ނަގައިދިނުން ބޭނުންތެރިކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދެފަރާތުން ކުރެވިފައިވާ މުޢާމަލާތަކުން ބުރުމަކަށްޓަކައި ހިތުމަކަން މޫސާ ނަސީމަށް އަންގައި، ޙުކުމް ކޮށްފިމެވެ. (10 އޭޕްރީލް 2014)"

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1722/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ކުރުމާއި ގުޅިގެން އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވުނު ކަމަށް ބާރުނުކުރާ ދެވަނަ އިސްލާހު:

12. ދ.ފަރުނަސްޓޭގައި އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ އިމާރާތުގެ 3 ވަނަ އަދި 2 ވަނަ ބުރީގެ އެއްބައި ކުއްޔަށް ދިނުމަށް 01 ސެޕްޓެމްބަރު 2013 ގައި ދ.ފަރުނަސްޓޭ މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމަށް "ކުއްޔަށްދިނުމާއި ގުޅޭ އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވުނު 2 ވަނަ އިސްލާހު" މިސުރުޚީގައި ހުރި ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ. އެލިޔުމަކީ ބަޔާނެކެވެ، އެ އިސްލާހު ގެނެވިފައިވަނީ 11 އޭޕްރީލް 2014 ގައި ކަމަށް އެލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިލިޔުމަކީ އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުން ސުވާލު އުފައްދާ ލިޔުމެކެވެ. އަދި މިލިޔުމުގައި ސޮއިކުރި ތާރީޚް އެލިޔުމުން އެނގޭކަން ނެތެވެ.

މ.ލަވްނެސްޓް ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ދަޢުވާއިން ނިންމުން:

13. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ދަޢުވާއަކީ .ލަވްނެސްޓް / މާލެ، މޫސާ ނަސީމްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ މ.ލަވްނެސްޓް / މާލެ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: ހ.4877) އުފެދިފައިވާ އަމިއްލަ ގޯތި 625 އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ބިމުގެ އަގަށް -/1،000،000ރ (އެއްމިލިއަން ރުފިޔާ) އަދި އެބިމުގައިވާ އެންމެހައި ޢިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ އަގަށް -/500،000ރ (ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އެކުޖުމްލަ -/1،500،000ރ. (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށް ދަފްތަރު ނަންބަރު 3840 / މާލެ، އަޙްމަދު ޙުސައިނަށް ވިއްކުމަށްޓަކައި މޫސާ ނަސީމް ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ. މިމައްސަލައިގެ ތެރެއަށް ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ ތަޢައްރުޟުވެ 15 ޖުލައި 2016 ގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. މިމައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން ހުކުމް ކޮށްދެއްވަނީ؛

> " ދަންނަވަން، މ.ލަވްނެސްޓް/މާލެ، މޫސާ ނަސީމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A012659) ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ މ. ލަވްނެސްޓް /މާލެ، (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:ހ.4877) އުފެދިފައިވާ އަމިއްލަ ގޯތި 625 (ހަސަތޭކަ ފަންސަވީސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ބިމުގެ އަގަށް -/1،000،000ރ. (އެއްމިލިއަން ރުފިޔާ) އަދި އެބިމުގައިވާ އެންމެހައި ޢިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ އަގަށް -/500،000ރ. (ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އެކުޖުމްލަ -/1،500،000ރ. (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އަށް ދަފްތަރު ނަންބަރު 3840 / މާލެ، އަޙްމަދު ޙުސައިން (އައި.ޑީ. ކާޑު ނަންބަރު:A104717) އަށް ވިއްކުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާހިނދު؛
>
> ޤާނޫނު ނަންބަރު:1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި، ' ގޯތި ގަން ވިއްކުމާބެހޭ ގަވާއިދު ' ގަވާއިދުތަކުގެ މަތިން ކަންކަން ފުރިހަމަވެ، އަދި މި މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ޤާނޫނީގޮތުން އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތްކަން އެނގެން ނޯވާތީއާ، މިމުޢާމަލާތުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެކުޖުމްލަ -/1،500،000ރ. (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން މޫސާ ނަސީމް އަށް ހަމައަށް ދިޔަވެފައިވާކަމަށް މޫސާ ނަސީމްގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި ބުނެ ބަޔާން ދީފައިވާތީއާ، ވިޔަފާރީގެ މިމުޢާމަލާތުގެ ޙައްގު ފުރިހަމަކޮށްފައިވާތީ، މި ޙައްގުތަކީ ބަޔަކު ޙައްގުކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައި، އަދި މ.ލަވްނެސްޓް އެވް ބާރާ ގޯތި ނަގައަ ގޯތިގައިވާ އެއްވެސް އިމާރާތެއް ބަޔަކު ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދީފައިވާނަމަ އެކޮންޓްރެކްޓެއް ގެންނަވާފައިވާ ގޮތަށް އެއްވެސް އިންތިޤާލުކުރެވޭނެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި،
>
> މ.ލަވްނެސްޓް / މާލެ، މޫސާ، ނަސީމް (އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A012659) ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ މ.ލަވްނެސްޓް /މާލެ، (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:ހ.4877) އުފެދިފައިވާ އަމިއްލަ ގޯތި 625 (ހަސަތޭކަ ފަންސަވީސް) އަކަފޫޓުގެ އަމިއްލަ ބިމާއި، އެބިމުގައިވާ އެންމެހައި ޢިމާރާތްތަކާއި ނުއުފުލޭ މުދާ ވިޔަފާރީގެ

މިޢަޤުދުގެ ސަބަބުން ދަފްތަރު ނަންބަރު 3840 / މާލެ، އަބްދުލް ޙުސައިން (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A104717)
އަށް މިލްކުވެރިކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ. (18 އޮގަސްޓް 2016) "

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމާއި ގުޅިގެން 22 ނޮވެންބަރު 2016 ގައި އަބްދުލް ޙުސައިނުގެ ވަކީލުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ފޮނުއްވިކަމަށް ބަޔާންކުރާ ސިޓީ:

14.ބަޔާންވެދިޔަ ސިޓީގެ އިބާރާތުގައި އޮތީ؛

"އަލްފާޟިލް ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އަށް
ވެދުންސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ.
މ.ރަވްނުސްޓް ގޯއްޗާއި އިމާރާތަކީ މޫސާ ނަސީމް އަޅުގަނޑަށް ވިއްކާފައިވާ ތަކެއްޗެވެ. އަދި މި ގަނޑުވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތް ފުރިހަމަކަމަކަން ސިވިލް ކޯޓުންވަނީ ޙުކުމް ކުރައްވާފައެވެ. ތިޔަ ފަރާތުން ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި މ.ރަވްނުސްޓް އިމާރާތުގެ ފަސްޓްފްލޯރ، މޫސާ ނަސީމް ވަކި ފަރާތަކަށް ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށްދީފައިވާ އެމުއްދަތަކަށް ފައިސާ ނަންގަވާފައެވެ. އަދި ތިޔަ ފަރާތުންވަނީ ފަރާތުގެ ހައްގުތައް ހިމާޔަތް ކޮށްދިނުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރައްވާފައެވެ.
މިކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް މޫސާ ނަސީމް ވިއްކާފައިވާ ތަކެއް ކަމުންނާއި، ދިގު މުއްދަތަކަށް އިތުރު ފަރާތަކަށް މ.ރަވްނުސްޓް ކުއްޔަށްދީފައިވާކަމަކީ ތިޔަ ފަރާތުގެ ދުރުދުވަހާ އެއްބަސްވުން މިހާރު ހަމަވެފައިވާކަމަށް މޫސާ ނަސީމް ވިދާޅުވާތީ، މޫސާ ނަސީމް އާއި ތިޔަ ފަރާތުގެ ދެމެދު މ.ރަވްނުސްޓް ކުއްޔަށްދިނުމާއި ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއްވާނަމަ އެ އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީއެއް، ކުއްޔާއި ގުޅޭގޮތުން މޫސާ ނަސީމްއަށް އެއްވެސް ފައިސާއެއް ދެއްވާފައިވާނަމަ ދެއްވާފައިވާ ފައިސާގެ ތަފްސީލު އަދި މޫސާ ނަސީމްއަށް ފައިސާ ހަވާލުކުރެއްވިކަމުގެ ލިޔުމުގެ ކޮޕީއެއް މި ސިޓީ ތިޔަ ފަރާތަށް ރައްދުކުރެއްވޭތާ ފެށިގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑަށް ފޮނުއްވުމަށް ހަމަޖައްސަވައި ދެއްވުން އެދެމެވެ. މިމުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މިފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމެއް އަޅުގަނޑަށް ނުފޮނުއްވާނަމަ އަޅުގަނޑު ބަލާނީ ތިޔަ ފަރާތާއި މޫސާ ނަސީމްއާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ކޮޕީއެއް މިހާރު ހަމަވެފައިވާކަމަށެވެ. އަދި މ.ރަވްނުސްޓް ކުއްޔަށްދިނުމާއި ގުޅޭގޮތުން އިތުރު އެއްބަސްވުމެއް މޫސާ ނަސީމް އާއި ތިޔަ ފަރާތާއި ދެމެދު ހެދިފައިނުވާ ކަމަށެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

ގޯތި ގެދޮރުން ބިންނާއި މުދާ ހުކުމަކަށް އެދި އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1051/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން ހުށަހެޅުން:

15. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1051/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާއަކީ އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި ގޯތި ގެދޮރުން ބިންނާއި މުދާ ހުކުމުގެ މައްސަލައެވެ. ނަމަވެސް މިމައްސަލަ ބާތިލުކޮށްފައިވަނީ އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ޙާޟިރުވެފައި ނުވާތީއެވެ.

12 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އަށް ފޮނުވި ކަމަށް ބަޔާންކުރާ ސިޓީ:

16. އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އަށް 12 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި ސިޓީ އެއް ފޮނުވާފައި އޮވެއެވެ. އެސިޓީގައި ބަޔާންކުރަނީ؛

> އަލްފާޟިލާ ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އަށް
> ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ.
>
> 11 ޖެނުއަރީ 2017 ވަނަ ދުވަހު ތިޔަ ފަރާތަށް ދެވުނު ނޯޓިސް (ސިޓީ) އާއި ބެހޭގޮތުން ދަންނަވަމެވެ. މ.ވަށްފަސްޓޭގެ މިލްކުވެރިކަން ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] ބަދަލު ކުރުމާއި ގެވެގެން ކުރިން ދަންނަވާ ސިޓީގެ ކުރިން އަދި ފަހުންވެސް ތިޔަފަރާތާއި ބައްދަލު ކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވުނެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ތިޔަ ފަރާތް އެކި ފަހަރުމަތިން ތަންތާގައި ދިރިއުޅުމުން ދިޔުމާއި ވަށްފަސްޓޭގެ ތިޔަފަރާތުން ދިރިއުޅޭ ފުރަތަމަ ފަންގިފިލާއަށް އަރަން އިންނަ ސިޓީގައި ދުރާލާ ތައްޔާރުވެގެން ހުރުމަށް އެ ތާރީޚުގައި ކުރިއަށް އެއްދުވަސް ނުހުރުމުގެކަން ފާހަގަ ކުރެވުނެވެ. އަދި މީގައި ދަންނަވާފައިވާ ސިޓީ ހަވާލު ކުރުމުން ބޭރުން ކޮށް ތިޔަ ފަރާތުން އެސިޓީ ބަލައިގަތުމުން ސާފު ކުރިކަން ހަދާފައިވާކަން މިފުރުސަތުގައި ފާހަގަ ކުރަމެވެ.
>
> ކުރިންދަންނަވާ ސިޓީއަކީ މިހާ ފަރާތުން ވަށްފަސްޓޭގެ ކުރީގެ ވެރިފަރާތް، މޫސާ ނަސީމް އާއި މިހާ ފަރާތާއި ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުތު އެ އެއްބަސްވުމުގައި ކޯޑް އަދި އެއްބަސްވުމާ ވަކިކޮށްފައި އެގްރީމަންޓަށް ދިފައިވާނަމަ އެ ވަކިކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ތެރޭގެ ކޮޅު ބަދަލު ކުރުމަށް އަންގާ ފޮނުވުނު ސިޓީއެކެވެ. އަދި އެސިޓީގައި އުޅުނަ އެއްކޮށް ދިރިއުޅުއްވާނަމަ އެސިޓީ ލިބުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން 07 ދުވަސްތެރޭގައި އަޅުގަނޑަށް ފޮނުވައި ދިނުމަށް އެންގިފައިވާނެއެވެ.
>
> މިއަދާއި ހަމައަށް އެއިރުވެސް އެދިފައި ލިޔުމުގެ ކޮޕީ މިހާފަރާތުން ފޮނުވާފައި ނުވާތީވެ މިއަދުން ފެށިގެން މ.ވަށްފަސްޓޭގެ 01 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ އިރުމަތީ ކޮޅުގެ 01 ކޮޓަރި (އެޓޭޗްޑް ބާތްރޫމް) އާއި އިތުރު ކޮޓަރިއާ އަދި 02 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ 03 ކޮޓަރި (މިހާރު މިހާފަރާތުން އެހެން ސްޓޯރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ކޮޓަރިތައް ނުވާނަމަ)

(ޖުމްލަ 4 ކޮޓަރި 02 ފާހާނާ)ގެ ކުއްޔަކީ -/20000ރ (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) ކަމަށް އެންގިމެވެ. އަދި 01 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ ހުޅަނގު ކޮޅުގައި އިން 01 ކޮޓަރި، ފާހާނާ، ބަދިގެ އަދި މިހާރުވެސް ދިރިއުޅުއްވަމުން ދަނިކުރައްވާ ކުލި ކަމުގައިވާ 5 ހާސް ރުފިޔާ އާއި އެކު ޖުމްލަ -/25،000ރ (ފަންސަވީސް ހާސް ރުފިޔާ) ގެ ކުލި ކޮންމެ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން އަދާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމަށް ޖަމާކުރުމުން ދިރިއުޅުން ދެންނެވިމެވެ. އަދި މުޅިންފާއިތު ގޮތުން ކުލި ކޮންމެ މަހެއްގެ ދިހަވަނަ ދުވަހުގެ 23:59ގެ ކުރިން ޖަމާ ނުކުރާނަމަ އޭގެ ފަހުން ކުލި ބަލައިގަންނާނީ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް -/500ރ (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ޖޫރިމަނާއާއި އެކުގައެވެ. އަޅުގަނޑުގެ އެކައުންޓް ނަންބަރަކީ 7701149469101 (ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް) އެވެ.

މަތީގައި ދަންނަވާލެވިފައިވާ ކުލީގެ އިތުރުން 2015 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަހުގެ ނިޔަލަށް ފުރިހަމަ ފަންގިފިލާގެ 01 ކޮޓަރި އެޓޭޗްޑް ފާހާނާ، ވަކިން އިން ފާހާނާ އަދި 2 ވަނަ ފަންގިފިލާގެ 03 ކޮޓަރި ދިރިއުޅުއްވަން ދޫކޮށް ނަގާފައި ކުއްޔަށްދޫކުރެވޭ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާތީ އެ ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވި 17 މަހަށް ދިރިއުޅުއްވުން ކުލި ދައްކަވައި ނުވާތީވެ އެ ކުއްޔާ -/85،000ރ. (އަށްޑިހަ ފަސްހާސް ރުފިޔާ) މިއަދުން ފެށިގެން 10 ދުވަސް ތެރޭގައި ދައްކަވާ ހަމަޖައްސަވާދެއްވުމަށް އެދެމެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން ސިވިލް ކޯޓުން އަޅުގަނޑަށް ދ.ކުޑަހުވަދޫ މިހާރު ސާބިތު ކޮށްދީފައިވާ ފުރަބަދަ ފަންގިފިލާގެ ހުޅަނގު ފަރާތުގައި ހުރި އެއްކޮޅަށް، ބަދިގެ އަދި ފާއިތުވި ނޮވެމްބަރު، ޑިސެމްބަރު، އަދި ޖަނުއަރީ އާއި މި ހިނގާ ފެބްރުއަރީ މަހުގެ ހަތަރު މަހު ކުއްޔާ -/20000ރ (ވިހިހާސް ރުފިޔާ) އާއި އެކު ޖުމްލަ -/105000ރ (އެއްލައްކަ ފަސްހާސް ރުފިޔާ) ކުރިން ދައްކަވަން 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައްކަވާ ހަމަޖައްސަވާދެއްވުމަށް އެދެމެވެ. މިގޮތަށް އެދެމުން ނިންމި އެގްރީމެންޓުގެ ކުރިންވެސް އަޅުގަނޑު ދުވަސްތަކެއްގައި ކުރާވުން ވިޔަފާރީގެ މުއްދަތާއި ތަންފީޛުކުރަން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކަރުދާސްތަކާއި ދެފަރާތުގެ މައްސަލަ ބޭނުންވެ ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދި އެގްރީމެންޓް ސެޕްޓެމްބަރު 2015 ގެ ފަހުން އެއްވެސް ފައިސާއެއް ކުލީގެ ގޮތުގައި ދައްކަވާފައި ނުވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. ވީމާ މިދަންނަވާ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކުރެއްވުމަށް ދަންނަވަމެވެ. އަދި މިދަންނަވާ ގޮތް ނުވާނަމަ ދަންނަވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑު ޤާނޫނީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް މަޖުބޫރުވާނެއެވެ. އެކަމަށް ކުރިމަތިވާ ހުރިހާ ޚަރަދެއް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަރަނިވާނެކަން ދަންނަވާލަމެވެ.

މަތީގައި ދަންނަވާލެވިފައިވާ ކުއްޔަން ބަދަލު ގެނައުމުގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑު ގަސްދު ކުރެވި ދ.ކުޑަހުވަދޫގައި މިހާރު ހުއްޓުވާ އިމާރާތާއި ޖެހިގެން ތަނާ 04 ފަންގިފިލާގެ އެއް އިމާރާތެއް އެޅުމަށެވެ. މިކަމަށްޓަކާ މިހާރު އިމާރާތުގެ ބޭނުން ކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކާއި އެޕާޓްމަންޓް ހުސްކޮށް ދޫކޮށްދޭން ބޭނުންވެއެވެ. ވީމާ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބިފައިވާ ފަރާތުން އިތުރު 05 މަސް ދުވަހުގައި ދ.ކުޑަހުވަދޫގައި ދިރިއުޅެން ބޭނުންފުޅުވާނަމަ އެކަން މި ސިޓީ ލިބޭ ދުވަހުން ފެށިގެން 10 ދުވަސް ތެރޭގައި ލިޔުމުން އަންގަވަން އެދެމެވެ. އަދި އެސިޓީ ހަވާލު ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުގެ ފަރާތުން މިކަމާ ގުޅުއްވާނަމަ އަދި /ޖޫގެ، ރ.އަނގޮޅިތީމުގައި އެވެ. އެބޭފުޅާގެ ފޯނު ނަންބަރަކީ 7737800 އެވެ. އަދި އެފަރާތާއި ނުގުޅެވިއްޖެނަމަ އަޅުގަނޑާއި 7911911 އިން ސީދާ ގުޅާ އެކަން އަންގާ އަޅުގަނޑު އަންގާ ގޮތަކަށް އަމަލު ކުރުމަށް ދަންނަވަމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

މުސާ ނަސީމް، ނަޝީދާ އަބްދުﷲއަށް ރައްދުކޮށް ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ނަންބަރު: 2187/Cv-C/2017 ދަޢުވާއާ:

17. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2187/Cv-C/2017 ދަޢުވާއަކީ މުސާ ނަސީމްގެ ފަރާތުން 14 އޯގަސްޓް 2017 ގައި ހުށަހެޅި މައްސަލައެއް ކަމަށް ބަޔާންކުރާ މައްސަލައެކެވެ. މިމައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އެވެ. މިއީ 11 އޭޕްރީލް 2014 ގައި މިދެފަރާތުގެ ދެމެދު ސޮއިކުރެވިފައިވާ ކުއްޔަށް ދިނުމާބެހޭ އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ އިސްތިހާރުގައިވާ ގޮތަށް އެއްބަސްވުމުގެ މުޅި މުއްދަތަށް ލިބިންގެ އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ މިންވަރަކީ މާހަލުގައި އެއްބަސްވުމުގެ 1.3 ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް މީލާދީ 50 އަހަރުކަމުގައިވުމުން އެމުއްދަތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެއްބަސްވުމާއި އެއްގޮތަށް އެފައިސާ މުސާ ނަސީމްއަށް ދިނުމަށާއި އަދި ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ ބައްރަ އެއްބަސްވުންތަކާއި ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ. މިމައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ މުސާ ނަސީމްއަށް ފޮނުވުނު ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރާއި ޙަވާލާ މަޤްބޫލު އުޒުރެއްނެތި މުސާ ނަސީމްގެ ފަރާތުން ހާޒިރުވެފައިނުވާތީ، ދަޢުވާ ޚާރިޖުކޮށްފައެވެ. އެނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

> " ދޮންފަހި، ދަޅުވަތު ނަންބަރު 8843 ނަޝީދާ އަބްދުﷲ (ދ.ރ.ކާޑު؛A080821) ގެ މައްޗަށް މ/ލަވެންޑަސްޓް / މާލެ، މުސާ ނަސީމް (ދ.ރ.ކާޑު:A012659) ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މިމައްސަލައިގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުވުނު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު:B1-CR1/2017/2317 (22 އޯގަސްޓް 2017) "ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު" އާއި ޙަވާލާ، މަޤްބޫލު އުޒުރެއްނެތި، މުސާ ނަސީމް ކޯޓަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާތީ، "ކޯޓަށް މީހުން ހާޒިރުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ ޤަވާޢިދު" ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 01 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ބާޠިލުކުރުމުން މިމައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާން ބޭނުމެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ޚާރިޖުކޮށްފިއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. މިދަޢުވާއާއި ސިވިލް ކޯޓުން މައުޟޫޢީ ގޮތުން ބަލައި ހުކުމެއް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއެއް ނޫނެވެ.

ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ނުކުތާތައް:

18. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 477/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، ނަސީމާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާއި ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

18.1 އިމާރާތް ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ނަސީމާ އަބްދުﷲ އާއި މ.ލަވްނެސްޓް އެވެ ހިއުނު ގޯތީގެ މިލްކުވެރިފަރާތްކަމުގައިވާ މ.ލަވްނެސްޓް، މާލެ މޫނާ ނަސީމް އާއި ދެމެދު [illegible] އެއްބަސްވުމެއްވާނަމަ އެއްބަސްވުމަށް އިޙްތިރާމްކުރުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 މައްސަލައިން އަޙްމަދު ޙުސައިންގެ މައްޗަށް އަންގައިފައި އަމުރުކޮށްފައިވަނިކޮށް ނަސީމާ އަބްދުﷲ އާއި މ.ލަވްނެސްޓް އެވެ ހިއުނު ގޯތީގެ މިލްކުވެރިފަރާތްކަމުގައިވާ މ.ލަވްނެސްޓް، މާލެ މޫނާ ނަސީމް އާއި ދެމެދު [illegible] އެއްބަސްވުމެއްވާކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 1722/Cv-C/2013 ބުނުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނިކޮށް އުޞޫލާއި ޚިލާފަށް (Res Judicata) މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

18.2 މިދެފަރާތުގެ ދެމެދު ފުރަތަމަ ފެށިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދައުރުން ނަސީމާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން މ.ލަވްނެސްޓް / މާލެ އެވެ ހިއުނު ގޯތީގެ މިލްކުވެރިފަރާތްކަމުގައިވާ މޫނާ ނަސީމަށް ގަނޑުކޮށް ކުލި ދީފައިވަނިކޮށް މޫނާ ނަސީމް އަތުން މ.ލަވްނެސްޓް އެވެ ހިއުނު ގޯތި [illegible] ޖަބުރުކޮށް ކުލި ދެއްކުމަށް ނަސީމާ އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށް ނިންމާފައިވާކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

18.3. ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާއި މ.ޑަވްނެސްޓް / މާލެ، މޫސާ ނަސީމް އާއި ދެމެދު މ.ޑަވްނެސްޓް އެއް ކިޔުން ގޮޅި ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި ގެނެވިފައިވާ އިސްލާހު ގެނެވިފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 404/Cv-C/2016 މައްސަލައިން މިގޮތި އަދަދު ބުނެވިއްޔަކާ ވިއްކުމުގެ ކުރިން ކަމަށްވެފައި މިގޮތި ކުރިން ކުރިމަތިލާ ކުރިޔާ މުޢާމަލާތްތަކާއި އިސްތިރާރު ކުރުމަށް މ.ޑަވްނެސްޓް އެއް ކިޔުން ގޮޅި އަދަދު ބުނެވިއްޔަކާ ވިއްކުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގައި ހިންގާފައިވާ ތަންފީޒުކުރާފައިވާ އުސޫލާއިން ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

18.4. ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާއި މޫސާ ނަސީމް އާއި ދެމެދު މ.ޑަވްނެސްޓް އެއް ކިޔުން ގޮޅި ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި ގެނެވިފައިވާ އިސްލާހު ބިނާވެފައިވަނީ މިދެފަރާތުގެ ދެމެދު ފުރަތަމަ ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުން ފެށިގެން އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމާއި ހަމައަށް ޖުމްލަ ގޮތުގައި ދެފަރާތުގެ ދެމެދު މުއްދަތެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ނަމަވެސް ޝަރީޢަތުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި މިދެފަރާތުން ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އަސާސް ޚިލާފަށް މުއްދަތު ގެންގުޅުމުގައި ވަކި ވަކި އެއްބަސްވުން ބެހެއްޓުމުގައި ޝަރީޢަތުން ބަލައިގެން ޖުމްލަ މުއްދަތު ހަމަކުރާ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

ދުރުސް ޖެހިކޯޓުގެ ދުސްތޫރާ ޚިލާފުކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ:

19. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅަމަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރާ ދުރުސް ޖެހިކޯޓު ދުސްތޫރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައިވާ މައްސަލައިގެ މަރުޙަލާ ހިނގުމުން ގެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުކުތާ. އިސްތިއުނާފުކުރާ

ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ސިވިލް ކޭހުގެ ނަންބަރު: 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި، "... އަދި މ.ފަވްނެސްޓ އެވެ ހިޔާ ގެމި ނުވަތަ [illegible] އެއްވެސް އިމާރާތެއް ޝައްބަ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދީފައިވާނަމަ އެކޮންޓްރެކްޓަކަށް [illegible] އިޙްތިރާމްކުރަންޖެހޭނެ ކަމުގައި..." ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ. ނަމަވެސް މި ބުނުމުގެ ޢިބާރާތުގައި ބަޔާންކުރާ "ޝައްބަ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދީފައިވާނަމަ" މިޢިބާރާތުގެ ތެރެއިން، މުނާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ވެފައިވާ ކަމަށް ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ ބުނާ ނުވަތަ މުނާ ނަސީމް ބުނާ ކޮންމެ ކޮންޓްރެކްޓެއް ހިމެނޭ ޢިބާރާތް ނުފެނެވެ. ސަބަބަކީ، އެޢިބާރާތަކީ މުނާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲއާ ދެމެދު ވެފައިވާކަމަށް އެދެފަރާތުން ބުނާ މިހާރު ނުވަތަ އެދެފަރާތުން ބުނާ ކޮންމެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ޝައްބަކަން ކަނޑައަޅާ ޢިބާރާތަކަށް ނުވެއެވެ. މުނާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ވެފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރާ އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއް ސިވިލް ކޭހުގެ ނަންބަރު: 404/Cr-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ފުރަތަމަ [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމަކީ ޝައްބަ ކޮންޓްރެކްޓެއްކަން ސާބިތުކޮށް [illegible] ކަނޑައަޅާފައެވެ.

މުނާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އާދެމެދު ވެފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރާ އެއްބަސްވުމުގެ ޝައްބަކަން ކަނޑައެޅުން:

20. މުނާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ވެފައިވާ ކަމަށްބުނާ އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއްގެ ޝައްބަކަން ކަނޑައެޅުމުގެ މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ނިންމިކަން ހުށަހެޅުނު ލިޔުންތަކުން އެނގޭކަން ނެތެވެ. މުނާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ޝައްބަ އެއްބަސްވުމެއްވާކަމަށް ސިވިލް ކޭހުގެ ނަންބަރު 1722/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުނާ ނަސީމަށް [illegible]، [illegible] [illegible]." މިފަދައިންނެވެ.

މިހުކުމުގައި ބަޔާންކުރާ މުޢާމަލާތްތަކަކީ ކޮބާކަމެއް އެޤަޟިއްޔާއިން ސާފުކޮށް އެނގެން ނެތްކަމަށްވާތީ، އެޤަޟިއްޔާގެ މަޒްމޫނަށް ބަލާއިރު މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަސީމާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު މ.ލަވްނެސްޓް 05 އަހަރު ދުވަހަށް ކުއްޔަށް ދޫކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގައި ފެނާއި ކަރަންޓް ކަނޑާ މައްސަލަތަކެއް އުފެދުނެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ބަޔާންވެދިޔަ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ 10 އޮކްޓޫބަރު 2014 ގައެވެ. އެހެންކަމުން، މިޤަޟިއްޔާގެ ބުނުމް ކުރިއިރު، މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަސީމާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު އެއްބަސްވުންތަކެއް ވެފައިވާކަމަށް ބަލައި، އެއްބަސްވުންތަކުގެ ޞަފްޙާތަކާމެދު މިޤަޟިއްޔާގެ ބުނުމް ތަޢްރީފު ދިޔަކަމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާކަމަށް، އެބުނުމުގެ ފަރާތް މިދުތަކާބެހޭ ދުރުދުރުގައި ކުލިވެރިޔާ މުޢާމަލާތެއްކަމުގައި، އެއްބަސްވުމުގެ ޞަފްޙާތަކުގެ މައްޗަށް އެބުނުމުގެ އަސާސް ހިންގެން ބުނުމެއް ނުފެނެވެ. ވީމާ، މ.ލަވްނެސްޓް، މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަސީމާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު ސޮއިކުރި އެއްބަސްވުމުގައިވާކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1722/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާލިއިރު އެބުނުމުގެ ފަރާތް ހިނގާފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދޭތީ މައްޗަށް އެބުނުމުގެ އަސާސް ހިންގެންކަމަށް ނަސީމާ އަބްދުﷲ ބުނާ ބުނުމަކީ ދަލީލުގެ ބުނުމެއް ނޫނެވެ.

ނަސީމާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ގެނެސްދޭ މޫސާ ނަސީމްއަށް ކުލި ދައްކާފައިވާކަމުގެ ބުނުން:

21. މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަސީމާ އަބްދުﷲއާ ދެމެދު ވެފައިވާ ޚިލާފަކީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ނަސީމާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން މޫސާ ނަސީމަށް ގެނެސްދޭ ކުލި ދެވިފައިވާކަމަށް ނަސީމާ އަބްދުﷲ ބުނާ ބުނުމަކީ އެބުނުމުގެ މައްޗަށް ހުރި ދަލީލެއްނެތި ހަމައެކަނި ބުނެފާ ބުނުމެކެވެ. މިއާ ޚިލާފަށް ނަސީމާ އަބްދުﷲ ހިސާބުކުރާ ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުމަށް ބަލާއިރު، އެއްބަސްވުމުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އާއި 5 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮތީ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އެޕާޓްމަންޓުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި ދީފައިވަނީ -/5000ރ (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) ކަމެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ ޞަފްޙާގެ އެންމެ ތިރީގައި އޮތުން ލިޔެފައިވަނީ "މި އެގްރީމެންޓް ސޮއިކުރާ ވަގުތު ހަވާލުކުރެވޭ، -/5000ރ. (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) އަދި، ސެކިއުރިޓީޑިޕޮޒިޓު މަހުގެ ކުލިކަމުގައި، އެގްރީމަންޓުގެ ދަށުގައި ހަވާލު

-/5000ރ. (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) ދެއްކުމަށްޓަކައި ޗެކެއް ކޮށް ހަވާލުކުރިވިފައެއް ނުވާނެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ. އެހެންކަމުން، ފުރަތަމަ އިއްބަސްވުމާއި ހެދިގެން މޫސާ ނަސީމް އަށް ގަނޑުވަރު ކުރިއްޔާފައިވާކަމަށް ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ބުނާ ބުނުމަށާއި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާން އޮތްކަމުގައި ނުވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެފަހަރަކުގެ މަތިން ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން މޫސާ ނަސީމްއަށް އެއްފަހަރާ ދީފައިވާ ފައިސާ ދީފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު ބައްޔިނާތެއްދިނުމަށް މިޙުކުމުން އެދިފައިވާއިރު އެކަމުގެ ތަފްސީލު ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ދީފައި ނުވެއެވެ. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲއާ މުޢާމަލާތް ކޮށްފައިވަނީ މ.ފަވަންސްޓުގެ މިލްކުވެރިފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބިގެންކަމަށާއި، މ.ފަވަންސްޓުގެ ކުރީގެ މިލްކުވެރިޔާ ފަރާތުގައި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާއި ދެމެދު ކޮށްފައިވާ ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ބަލައިގަތް ކުރީގެ އެންމެހައި މުޢާމަލާތްތަކުގެ ޒިންމާ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިބިދޭނެކަމެއް އެފަދަ މުޢާމަލާތެއް ކޮށްނަމަ، ނަޝީދާ އަބްދުﷲއަށް ކުރަންޖެހޭނީ ކަމެއްކަމެވެ. ނަމަވެސް އެކަން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ކުރިކަން އެނގޭކަން ނުވެއެވެ.

މ.ފަވަންސްޓު ވިއްކުމުގެ ކުރިން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާއި މޫސާ ނަސީމާ ދެމެދު ކުރެވުނު މުޢާމަލާތް:

22. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 404/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން މ.ފަވަންސްޓު، އަޙްމަދު ހުސައިނަށް ވިއްކުމުގެ ކުރިން ކުރެވިފައިވާ ކުރީގެ މުޢާމަލާތްތަކަށް އިޢުތިރާފް ކުރުމަށް ޒިންމާ އަދި މިލްކުވެރިޔާ އަޙްމަދު ހުސައިނަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ބައްލަވާލެއްވި ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ބުނެފައިވެއެވެ. މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު މ.ފަވަންސްޓު ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ގުޅޭގޮތުން މުޢާމަލާތް ކުރެވިފައިވާ ގޮތް ސިފަކޮށްދެއްވާ ލިޔުމެއް ބަލައިގަތުމުގެ ބަޔާނުގައިވެއެވެ. އެބަޔާނުގައި، ފުރަތަމަ އިއްބަސްވުމަކީ 12 ސެޕްޓެމްބަރު 2009 އިން ފެށިގެން 05 އަހަރު ދުވަހަށް ހެދިފައިވާ އިއްބަސްވުމެއްކަން އެނގެއެވެ. އިއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީހަކީ 11 ސެޕްޓެމްބަރު 2014 އެވެ.

ދެވަނަ އެއްބަސްވުން ނުވަތަ ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުމުގެ ފުރަތަމަ އިސްލާހު ހެދިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 1 ސެޕްޓެމްބަރު 2013 ގައެވެ. މިލިޔުމުގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ 05 އޮގަސްޓު 2013 ގައެވެ. މިއީ ފުރަތަމަ އެއްބަސްވުން ކަމަށް ބަޔާންކުރާ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު 11 ސެޕްޓެމްބަރު 2014 ގައި ހަމަވުމުން މުއްދަތު ހިނގަންވާގޮތަށް 05 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއްކަން އެނގެއެވެ. މި ދެއެއްބަސްވުމަކީ ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1722/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު: 477/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެނިންމުމުގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން އިތުރު ސާބިތުކޮށް ހުށަހަޅާފައެއްނުވެއެވެ.

ނަޝީދާ ޢަބްދުالله އާއި މޫސާ ނަސީމް އާ ދެމެދު 11 އޮގަސްޓް 2014 ގައި ވެވުނުކަމަށް ބުނާ އެއްބަސްވުން:

23. ނަޝީދާ ޢަބްދުاللهގެ ވަކީލުން ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ބުނެ ސާބިތު އުފައްދާ އަދި ދަށު ކޯޓުން އެއެއްބަސްވުމުގެ ސައްޙަކަން ތަޙްޤީޤު އެއްބަސްވުމަކީ 11 އޮގަސްޓް 2014 ގައި ވެވުން ކަމަށް ބަޔާންކުރާ އެއްބަސްވުމެވެ. މިއީ ނަޝީދާ ޢަބްދުالله ހުށަހަޅާފައިވާ "ކޮންޓްރެކްޓަރާއި ދެމެދު އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވުން 2 ވަނަ އިސްލާހު" މިހެން ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެވެ. މިލިޔުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި އިންކާރުކޮށް ސާބިތު އުފައްދާފައިވެއެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން މިލިޔުމަށް އިންކާރުކުރީ ކުރި ފުރަތަމަ ސަބަބަކީ އެލިޔުމުގެ 1·1 ވަނަ ނަންބަރުގައި "މިއިސްލާހު ގެނެވިފައިވަނީ 11 އޮގަސްޓް 2014 ވަނަ ދުވަހު އެވެ." މިހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް އޮތުމެވެ. އެއީ އޮގަސްޓުމަހުގައި މޫސާ ނަސީމް ހުންނާނީ ޖަލު ހުކުމެއްގެ ދަށުން ޖަލުގައި ކަމަށް ބުނެފައެވެ. އެހެންކަމުން، އެމުއްދަތުގައި މޫސާ ނަސީމް ސޮއިކުރުމަކީ ނުވާނެކަމެއް ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ. މިބުނުމާއި ގުޅިގެން، ދަށު ކޯޓުން އެކަން ބެލި ބެލުމުން މޫސާ ނަސީމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 290/Cr-C/2013 ޤަޟިއްޔާއިން 15 އަހަރު ދުވަހުގެ

މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމަށް ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ތަންފީޛު ކުރަމުންދަނިކޮށް ޤަވާއިދު ނަންބަރު:R-37/2016 ގެ ދަށުން ޝަރުޠާއެކު 06 އޮގަސްޓު 2018 ގައި ޖަލުން ދޫކޮށްލައިވާ މީހެއްކަމަށް މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްއިން ދަށު ކޯޓަށް އަންގާފައިވެއެވެ.[4] މީގެ އިތުރުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާގައި ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި 27 ޖޫން 2018 ގައި، މޫސާ ނަސީމް ހެކިބަސް ދެމުން، 2014 އޮކްޓޫބަރު މަހު 11 ގައި މޫސާ ނަސީމް ހުރީ މާފުށީ ޖަލުގައި ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާ ދެމެދު އެއްބަސްވުން ހެދިފައިވާނީ 05 (އަހަރު) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ކަމަށް ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން މޫސާ ނަސީމްއާ ދަށު ކޯޓުގައި ސާބިތު ކުރުމުން ބުނެފައިވެއެވެ.

މޫސާ ނަސީމްގެ ޝަރީޢަތުގައި ދިން ހެކިބަސް ނަފީވާ ގޮތަށް އޭގެ ފަހުން މޫސާ ނަސީމް ފޮނުވި ސިޓީ:

24. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅިގެން މޫސާ ނަސީމް ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ދަށު ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރީ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތުންނެވެ. މޫސާ ނަސީމްގެ ހެކިބަސް ދަށު ކޯޓުގައި ނަގާފައިވަނީ 27 ޖޫން 2018 ގައެވެ. މޫސާ ނަސީމް ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ އަބްދުލު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ކުރި ސުވާލަކަށް ޖަވާބުދެމުން އަދި އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މޫސާ ނަސީމް އާއި ސުވާލުކުރައްވާފައިވެއެވެ. މޫސާ ނަސީމްގެ ހެކިބަހުގައި 2014 ވަނަ އަހަރުގެ އޮކްޓޫބަރު 11 ވަނަ ދުވަހު އޭނާ ހުންނެވީ މާފުށީ ޖަލުގައި ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި މޫސާ ނަސީމްއަށް ބުނެވުނީ ހުރި ފަހުން އެއްބަސްވުމާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އަކާއި ބައްދަލުކޮށްފައިވާ ނިސްބަތުން ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި 2014 އޮކްޓޫބަރު 11 ގައި މޫސާ ނަސީމް ސޮއިކުރިކަމަށް ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ބަލައިނުލާ ވަކި އެއްވެސް މުޢާމަލާތެއް ހިނގާފައިވާތީ ނުވާކަން ބުނެފައިވެއެވެ. މޫސާ ނަސީމް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މާތްﷲ ގަންދީ ހުވާ ކުރުމަށްފަހު ހެކިބަސް އަދާކޮށްދީފައިވީ ނަމަވެސް އޭގެ ފަހުން 30 އޮކްޓޫބަރު 2018 ގައި މޫސާ ނަސީމް ސޮއިކޮށް

---

[4] މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު:167-OM/144/2018/83 (15 ނޮވެމްބަރު 2018) ސިޓީ.

ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ސިޓީއެއްގައި މުއްސާ ނަސީމް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިން ހެކިބަހާ ޚިލާފު އަރާގޮތަށް ވާހަކަ ތަކެއް ދައްކާފައިވެއެވެ. މިސަބަބަށްޓަކައި މުއްސާ ނަސީމްގެ ހެކިބަސް އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ޤަބޫލު ނުކޮށް މުޅިން ދޫކޮށްލާފައިވެއެވެ. [illegible] ނަޒަރު ކުރާއިރު، މުއްސާ ނަސީމް މާތްالله ގަންދީ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] ދިން ހެކިބަހާއި ޚިލާފުވާ ގޮތަށް [illegible] [illegible] ސިޓީ [illegible] ކޯޓަށް އެރުވި ވާހަކަތަކުގެ ސަބަބުން އޭނާގެ ހެކިބަސް މުޅިން ޤަބޫލު ނުކުރުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމުމެއް ނޫނެވެ. މިހާލަތުގައި މުއްސާ ނަސީމް [illegible] [illegible] ހެކިބަހާ [illegible] [illegible] [illegible] ބަލައި [illegible] މައްޗަށް ބިނާކޮށް މުއްސާ ނަސީމްގެ ހެކިބަސް [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

"ކޮންޓެއިނަރާއި ގުޅޭ [illegible] [illegible] 2 ވަނަ އިސްޓޭޓް" މިލިޔުމުގެ [illegible] ސާބިތު ކުރުން:

25. ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ލިޔުމީ (ޑޮކިއުމަންޓަރީ) ހެއްކާބެހޭ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައި ބައެއް ނައްސުތަކަށް ބަލާއިރު؛

> " 2- ކަމެއްގެ [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ
> މަޖިލީހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މިފަދަ [illegible] [illegible] ލިޔުމީ
> (ޑޮކިއުމަންޓަރީ) ހެއްކެކެވެ.
> 3- ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ވަކިމީހެއްގެ ލިޔުން ނުވަތަ ސޮއި ބަލައި [illegible] [illegible] ހިސާބުގައި އެލިޔުން
> ނުވަތަ ސޮއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.
> 5- ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ލިޔުމެއް އަސްލު [illegible] ކަމެއްގައި [illegible] [illegible] ބޭނުން ހަމަ އެލިޔުމެވެ.
> ނަމަވެސް އެލިޔުމުގެ [illegible] [illegible] ފަދަ [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ސާބިތު ވާނަމަ އެ
> ބަދަލުގައި އެހެން ހެކި ގަބޫލު ކުރެވޭނެއެވެ."

މިގޮތުން އެޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ކަމެއްގެ [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިޔުންތައް (public documents) އަދި އަމިއްލަ ލިޔުންތައް (private documents) [illegible] ހިމެނެއެވެ. ރަސްމީ [illegible] ލިޔުންތަކުގައި

ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތައް (contents) ދުށުމީ، ހުރިހާ ހަޤީޤަތެއް ޝަފަހީ ހެކި ހުށަހަޅައިގެން ސާބިތުކޮށް ދެވިދާނެއެވެ. ކިތާބީ ހެކިތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތައް ސާބިތު ކުރުމަށް އަގަބަރުން ކިޔައިދޫ ކަންތައްތައް ގުޅުނުހި ކަމަށް ބަލާނީ އެއިރުން ހުށަހަޅައިގެން ކަމުގެ ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ފަރާތުން އެކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ޝަފަހީ ހެކި ހުށަހެޅުމުން އިސްތިސްނާ ހުއްދަ ދެވިދާނީ ކަމުގައެވެ. ސިޓީ ހެކި ލިޔުމެއްގެ ޞައްޙަކަމާމެދު ސުވާލު އުފެދޭ ހާލަތްތަކުގައެވެ. އެހެން ހާލަތްތަކުގައި ލިޔުމުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް ސާބިތުކުރުމަށް އަގަބަރުން ކިޔައިދޫ ކަންތައްތަކާ ޚިލާފު ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް ނުބެލޭނެއެވެ. ކިތާބީ ހެކިތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތައް އަސާސީ ހެކި ނޫނީ ސާބިތުކުރެވޭ ހެކިން ސާބިތު ކުރުމަށްފަހުގައެވެ. އަސާސީ ހެކިކަމަށް، ކޯޓުން ބެލުމަށްޓަކައި އުޞޫލުގެ އަސްލު ކާޑު ކޮށް ކުރަނީ. ސާބިތު ކުރެވިދާނެ ދޮގުކަމުގައި ދިނަ ބާވަތްތަކުގެ ތިރީގައި ހިމެނެއެވެ. އެގޮތުގެ ތެރޭގައި، ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ޤަވާޢިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއްގެ ގަވާއިދު ޑިޖިޓަލް ގޮތުން ނެރެފައިވާ ރިޕޯޓެއް، އެކުލެވޭ އަސްލުން ނަގާފައިވާ ކޮޕީއެއް ނޫނީ އެއާއި ދޭތެރޭ ވަކިކޮށްފައިވާ ބަޔަކަށް ބައްލަވާލުމުން އަސާސީ ހެކި ކިޔައިދޫ ކަންތައްތަކުން ހިފެހެއްޓިދާނެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހެކީގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ޝަރީޢަތެއް ނުވަތަ ޤާނޫނުން ދިނުމުގެ އަސްލު ޚާއްޞަ ކޮށްދީފައިވާ ކޮޕީއެއް ކަމުގައި ބަޔާންކުރާ ބަޔަކަށް ހަމަ އެކުލެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ، ހަމަ ކޮޕީއެއްގައި ހިމެނޭ ތަފާތުތަކާ މުޤާބިލުގައި ބަދަލުނުކުރާ އަސާސީ ހެކި ކަމުގައި ހިމެނޭ އަސާސީ ހެކިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އަދި ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި އެ ކޮޕީއެއް ހިމެނޭ ކަމުގައި ބެލޭ ސާބިތުކޮށްފައިވާނެއެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ "ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމަށް ގެނެވުނު 2 ވަނަ އިސްލާހު" މިހެން ބަޔާންކުރާ ލިޔުމުގެ އަސްލު ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅިކަން އެނގެން ނުވެއެވެ. އަދި އިސްލާހުގެ އަސްލު ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަކާއި ނުލައި އެކަން ހުކުމްކުރުން ހުއްދަކުރަންޖެހޭ އުޞޫލެއް ޝަރީޢަތުން ސާބިތު ކޮށްދީފައެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲގެ

ފަރާތުން ދަރުކޮށަން ބަޔާންވެރިޔާ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަކީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ވާގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅި ހެއްކެއްގެ ކަމުގައި ބެލޭކަން ނެތެވެ. ބަޔާނުގެ ބޭނުމުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ހުށަހެޅި ބަޔާންވެރިޔާ ދިން ހުށަހަޅާފައިވަނީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ވާގޮތުގެ މަތިންކަމަށް ބެލިނަމަވެސް، އެލިޔުމުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިންކާރުކުރެވޭ ސުވާލު އުފައްދާފައިވާއިރުވެސް، އެލިޔުމުގައި ބާރުއަޅާ ކަންތައްތައް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ސާކަފީ ހެކި ހުށަހަޅާފައެއް ނެތެވެ. މިއާއިގުޅިގެން އެލިޔުމުގައި ސުއިޓްކަރަވާކަން ބަޔާންކުރާ މުސާ ނަސީމް ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ދަރު ކޮށަން ބާސްވިރުކަމުން އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވި ދުވަހުން 3 މެއި 2018 ގައި ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން މުސާ ނަސީމް ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅަން އިންކާރު ކުރާ ސަބަބުތަކާއި މުސާ ނަސީމްގެ ހެކިބަހާ ކޮންމެހެން ނަގަންޖެހޭ ހެކިބަހުން ނުނިކުމަކަށްވެސް ދަރު ކޮށަން ސިޓީއަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ. މިބާވަތުގައި "ކުއްތަންދިނުމާއި ގުޅޭ އެއްބަސްވުމަކުން ގެނެވުން 2 ވަނަ އިޝްތިހާރު" ގެ ނަމުގައި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅާ ދިއުމަށް އެދިވަޑައިގެން ބައްޔަކަން ނަޝީދާ އަބްދުﷲއަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށްވާ ދިމުމެއް ނުނެތެވެ. އެދިވަޑައިގެން މުސާ ނަސީމް އާއި ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އާދޭދޭ ފެހިޔާ ބައްޔަ އެއްބަސްވުމެއްކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ކޮށަން ހުށަހަޅާ ޖެހިލުމާ ކަމަށްވުމާ، އެލިޔުމުގައި ބަޔާންކުރާ ސާބިތު ކަންކަން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އުފައްދަވަންޖެހޭ ޖިނާއީކެވެ. މިޖިނާ އުފެއްދުމަށް ނަމެއްދު، އެލިޔުމުގެ ބާރުލިބިގެން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އުފެއްދި ސާބިތުވާނެ ދުވަހުން، ކުރިން ބައިތުރާ ގޮތަށްހާމަވާ ކަރުނަސަރަލް ސަރުކާރުގެ ސިޓީ އާއި މުސާ ނަސީމްގެ ހެކިބަހުން ލިބޭ ޤަރީނާއިން އަދިކަން އުފެއްދުމެއްގެން ހުށަހަޅާ ލިޔުމެއްކަމަށް ބެލިފައިވާ އޭގެ ބޭނުމަކީ ކަމަކަށް ބިނާކޮށް ޝަރީޢަތުން ކަލްޔާ ސާބިތުވާކަން ނެތެވެ.

މ.ރަވްނެސްބްގެ މިލްކުވެރިކަން މޫސާ ނަސީމްގެ ކިބައިން އަނބުރައި ހުސައިނާގެ މައްޗަށް ބަދަލުވުން:

26. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސުވާލު އުފައްދާފައިވާ އެއްކަމަކީ މޫސާ ނަސީމް އަތުން މ.ރަވްނެސްބް އެވް ކިޔާ ގޯތި ގޮތްފަރާތް ކަމުގައިވާ އަނބުރައި ހުސައިނާއަށް ޤަބޫލުކޮށް ކުރި ދެއްކުމަކީ ނަސީހާ އަބްދުﷲގެ މައްޗަށް ދަނޑު ކަޑުކޮށް އަމުދުކޮށް ނިންމާފައިވާކަމަށްބުނެއެވެ. މިސްކިތުގެ ތަކުރާރު ދަނޑު ކަޑުކޮށް ބާޑުކޮށްނުލާ ބަލަން އެކަން މިކަޑުކޮށް ތަކުރާރު ކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އަމުރެއް ނެރެވެ. ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މިސްކިތުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، ނަސީހާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން ވާހީ ގޮތީގެ ވެރިފަރާތަކަށް ގަނޑުކަން ކުރި ދައްކާފައިވަނީ ނަސީހާ އަބްދުﷲ ފަރަގަތްކޮށްފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ނަސީހާ އަބްދުﷲގެ މިފަށުން ސާބިތު ކަނޑުވާފައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މޫސާ ނަސީމްގެ ކިބައިން މ.ރަވްނެސްބް އެވް ކިޔާ ގޯތީގެ މިލްކުވެރިކަން ޝަރުޢީ އުޞޫލާއި ހަމަޖެހޭގޮތުގެ މަތިން އަނބުރައި ހުސައިނާއަށް ބަދަލުވެފައިވާކަން އެނގެންއޮތް ހެކި، މޫސާ ނަސީމްއަށް ގަނޑުކަން ކުރި ދައްކާކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހިސާބު އެކަމުގެ ޖެހިލުއްވުމާ އަނބުރައި ހުސައިނާއަށް ޖެހިލުއްވިނުގަނިފާ ޖެހިލުއްވާ ނޫނެވެ.

26. މޫސާ ނަސީމް އާއި ނަސީހާ އަބްދުﷲ އާދޭދެއި ކުރިގެ ސަވާރު އެއްބަސްވުމެއް ދެމެހެއްޓުމަށް، އަދި މ.ރަވްނެސްބް އެވް ކިޔާ ގޯތީގެ މިލްކުވެރިކަން މޫސާ ނަސީމްގެ ކިބައިން އަނބުރައި ހުސައިނާއަށް ބަދަލުވުމާއި ގުޅިގެން، އަދި މިލްކުވެރިޔާއާއި އެގޯތީގެ މައްޗަށް ޙައްޤު ކުރިގެ އެއްބަސްވުން ދަމަހައްޓަން ބޭނުންނަމަ، އެކަމަށް އިމާރާތުގެ ވެރިފަރާތާއި އެކަން ފަރާތަކާ ދެމެދު ދެ އިމާރާތް ކުރެއްވުން ދިނުމަށްފަހު ތަޢާރުޒުވާ އިޤްރާރާއެއް އުފެދިފައި އޮތުމަށް ޖާގަ ދީގެން އެއަށް ވިއްކާކަން ނުވަތަ އެއްޗަކުން މިލްކުވެރިކަން އެކަން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން އިމާރާތުގެ ވެރިފަރާތުގެ މައްޗަށް މަނާވެގެންނާ ސަރުކާރު އަދި ފާރާތުން ސަބަބެއް ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް އިމާރާތް ކުރެއްވުން ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގައި ތަޢާރުޒުވާ އިޤްރާރާއެއް ބަންޑުފަސް ފަރާތަކާއި ދަށުން އުފެދިފައި އޮތުމަށް ޖާގަ ދިނުމުން، އެފަރާތުގެ ރައްދުވެރި ކަމަށްވާ ގޮތަށް އެފަރަ އިމާރާތް ވިއްކުމުގެ މުއާމަލާތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ވިއްކާ ފަރާތުގެ ޖެހިލުއްވާނެއެވެ.

މިއުޞޫލާއި ޚިލާފަށް އިމާރާތް ކުއްޔަށް ހިފިފަރާތަށް ނޫނި ނުވަތަ އޮޅުވާލުމެއްފަދަ ކަމެއްގެ ތެރެއިން ނޫނީ ކުއްޔަށްދިނު ފަރާތުގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުގައި އެފަރާތުގެ ޙައްޤުތަކާއި ފަރާތްތަކުން އިމާރާތް އެހެންފަރާތަކަށް ވިއްކާލައިފިނަމަ، އެއިމާރާތުގެ ވެރިފަރާތުން ވެފައިވާ ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވުމުގެ ޤާނޫނީ ނަތީޖާ ތަދައްޚުލު ކުރަންޖެހެނީ އެއިމާރާތް ވިއްކި ފަރާތުންނެވެ. ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި މ. ފަވްނަސްޓް ވިއްކާލުމުގެ މައްސަލައިގެ[5] ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން ނަޝީދާ އަބްދުﷲ އެ މައްސަލައިގެ ތެރެއަށް ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދިފައެވެ. ނަމަވެސް އެމައްސަލައިގެ ތެރޭގައިވެސް ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ބަޔާންކުރާ "ކުއްޔަށްދިނުމާއި ގުޅޭ އެއްބަސްވުމަކަށް ގެނެވުނު 2 ވަނަ އިސްލާޙް" ކޯޓުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ނަޝީދާ އަބްދުﷲއަށް އޮތްތޯ އެ ދިނުން ހުށަހަޅާފައެއް ނުވެއެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ބަޔާންވެދިނަ މ. ފަވްނަސްޓް ވިއްކާލުމުގެ މައްސަލައިގެ ތަދައްޚުލުވުމަށް ނަޝީދާ އަބްދުﷲގެ ފަރާތުން 15 ޖުލައި 2016 ގައި ހުށަހެޅި ކޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނީ؛

> " ....މ.ފަވްނަސްޓް ދޫސާ ނަސީމާގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ މ.ފަވްނަސްޓް އެވް ކިރުން ގޮތުގައިކުރެވިފައިވާ އިމާރާތާ ދޫސާ ނަސީމް އާއި އަލްމަސްޢޫދު ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވަރަށް ދިގުމުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ދެވިފައިވާ ގޮތަށް ކުރިއަށްދާތީ. އަދި ދޫސާ ނަސީމްވަނީ އެއިމާރާތް އަލްމަސްޢޫދަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ގެދޮރު ވަރަށް ހިސާ އަދަދެއްގެ ފައިސާ އެޑްވާންސްކޮށް ނަގާފައެވެ. ގޮތުގައި ކަމަކަށް ދެވިފައި ހުރިއިރު އެކު 10 ވަރަކަށް އަހަރުދުވަހަށް ދިގުމުއްދަތަކަށް އެޑްވާންސްކޮށް ކުރީ ނަގާފައިވާ ކަމަށް ފެންނަން ހުރި ދިވެހިންގެ އަންގައެވެ...."[6]

މިފަދައިންނެވެ. މިގޮތުން ހުކުމްގައިވާ، ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ބަޔާންކުރުމުގައި އެއްވެސް ކަމެއް ސާބިތު ކުރުމަކަށް އެއްވެސް ދަލީލެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަން ހުކުމުގައިވާކަމަށް ފެނެއެވެ. ވީމާ އޭގެ މާލުން ދިމާވާ ހުކުމުގައިވާ ގޮތުން މ.ފަވްނަސްޓް އޮފް ކިރާ ދުވަހު ނަޝީދާ އަބްދުﷲއަށް 30 އަހަރަށް ނުވަތަ 50 އަހަރަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމަށް ބެލެވުނު ސަބަބެއް ނުފެނެއެވެ.

---

[5] 404/Cv-C/2016 ދަޢުވާ.

[6] ނަޝީދާ އަބްދުﷲ ގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2383/Cv-C/2014 ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އަދި 06 ސެޕްޓެމްބަރު 2015 ގައި ހުށަހެޅި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތް މިގޮތަށެވެ.

ހުކުމް:

ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 477/Cv-C/2018 ފައިސަލާއަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެމަތިން ކޮށްފައިވާ ސައްހަ ހުކުމެއްކަމަށްނުވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 8843 / ނަޝީދާ ޢަބްދުﷲ އެދިފައިވާ ފަދައިން އެހުކުމަކީ ބާޠިލު ހުކުމެއްކަމަށް ކަނޑައެޅުން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމް ކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު